

50-345 Wrocław

tel. 71 784 01 05, 71 784 15 02

faks: 71 784 15 03

Sylabus na rok akademicki 2018/2019

Opis przedmiotu kształcenia

Nazwa modułu/przedmiotu	Wpływ zanieczyszczenia środowiska na rozwój przewlekłych chorób niezakaźnych	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy: B. Naukowe podstawy medycyny C. Nauki przedkliniczne G. Prawne i organizacyjne aspekty medycyny	Nazwa grupy:
Wydział	Lekarski		
Kierunek studiów	lekarski		
Specjalności	nie dotyczy		
Poziom studiów	jednolite magisterskie X*		
Forma studiów	stacjonarne X niestacjonarne X		
Rok studiów	II	Semestr studiów:	letni X
Typ przedmiotu	wolny wybór/ fakultatywny X		
Rodzaj przedmiotu	podstawowy X		
Język wykładowy	polski X		

* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na x

Liczba godzin

Forma kształcenia

Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - mikrobiologiczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
---------------------------------	--------------	----------------	----------------------------	--	--------------------------	------------------------------	---	--	---	----------------	--	------------------------	---	-----------------

Semestr zimowy:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Semestr letni

Katedra i Zakład Higieny		10												
--------------------------	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razem w roku:

Katedra i Zakład Higieny		10												
--------------------------	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

- C1. Zapoznanie studentów z problematyką rozwoju różnych chorób przewlekłych niezakaźnych jako skutku narażenia na szkodliwe substancje oraz niewłaściwego trybu życia.
- C2. Zaznajomienie studentów z dotychczas poznanymi mechanizmami inicjacji wybranych stanów patologicznych powodowanych ekspozycją na różne polutanty.
- C3. Wykształcenie u studentów umiejętności powiązania danych z pomiarów środowiskowych z ich wiedzą medyczną o skutkach oddziaływania różnych trucizn.
- C4. Przygotowanie studentów do dyskusji na temat utrzymania zdrowia w obliczu problemu zanieczyszczenia środowiska.

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	G.W2.	Wykazuje znajomość mechanizmów inicjacji wybranych stanów patologicznych powodowanych ekspozycją na różne czynniki środowiskowe, w tym pollutanty .	Podczas prezentacji multimedialnej na konkretny temat, wykazuje znajomość wskazanych mechanizmów patologicznych, powodowanych np. przez palenie papierosów, spożywanie alkoholu, niewłaściwą dietę.	SE

W 02	G.W13.	Wymienia choroby zaliczane do tzw. niezakaźnych chorób przewlekłych oraz ocenia sytuację epidemiologiczną w Polsce i na świecie dotyczącą ich występowania.	Podczas dyskusji/odpowiedzi ustnej wymienia choroby niezakaźne (np. cukrzyce, choroby układu krążenia, nowotwory) i dokonuje związanej z tym oceny sytuacji epidemiologiczną w Polsce i na świecie.	SE
W 03	G.W2.	Objaśnia zależność przyczynowo-skutkową między ekspozycją człowieka na różne szkodliwe czynniki środowiskowe a rozwojem wybranych chorób.	Podczas prezentacji multimedialnej na konkretny temat, objaśnia powyższe zależności między narażeniem na rozmaite czynniki środowiskowe a rozwojem chorób nowotworowych, np. płuc, pęcherza moczowego, jelita grubego.	SE
W 04	G.W5.	Wymienia sposoby ochrony przed wpływem zanieczyszczenia środowiska na rozwój przewlekłych chorób niezakaźnych.	Podczas prezentacji multimedialnej na konkretny temat, wymienia wskazane sposoby ochrony przed zanieczyszczeniami, profilaktyka antynikotynowa, ograniczenie smażenia potraw.	SE
W 05	B.W26.	Objaśnia występowanie zaburzeń płodności, cukrzycy oraz chorób tarczycy jako skutku obecności chemikaliów w środowisku.	Podczas dyskusji/odpowiedzi ustnej objaśnia powyższe zagadnienia, wskazując które substancje wykazują działanie endokrynne (np. niektóre pestycydy, ftalany, bisfenol A).	SE
U 01	B.U3.	Potrafi powiązać dane z pomiarów zanieczyszczenia środowiska z zaburzeniami funkcjonowania organizmu człowieka powodowanych ich działaniem.	Podczas prezentacji multimedialnej na konkretny temat, potrafi zinterpretować dane z pomiarów zanieczyszczeń i wskazać potencjalne skutki zdrowotne powodowane ich działaniem.	SE
U 02	G.U2.	Zbiera oraz potrafi interpretować dane dotyczące obecności czynników ryzyka niezakaźnych chorób przewlekłych.	Podczas prezentacji multimedialnej na konkretny temat, potrafi zinterpretować zebrane informacje dotyczące ryzyka rozwoju przewlekłych chorób niezakaźnych.	SE
U 03	G.U2.	Potrafi wyciągnąć wnioski na temat zależności między oddziaływaniem czynników środowiskowych a występowaniem niezakaźnych chorób przewlekłych i na tej podstawie opracować działania prewencyjne.	Podczas odpowiedzi ustnej, wynikającej z pracy z tekstem, potrafi wskazać kierunki działań mające na celu ograniczenie rozwoju przewlekłych chorób niezakaźnych, np. właściwy styl życia, uprawianie sportu.	SE
U 04	B.U11.	Potrafi korzystać z baz danych oraz artykułów naukowych w celu zdobycia potrzebnych informacji.	Podczas odpowiedzi ustnej, wynikającej z pracy z tekstem oraz podczas prezentacji multimedialnej na określony temat, wykazuje umiejętność korzystania z wiarygodnych źródeł informacji.	SE
U 05	C.U5.	Szacuje ryzyko wystąpienia wybranych niezakaźnych chorób przewlekłych w oparciu o wpływ czynników środowiskowych oraz styl życia.	Podczas dyskusji/odpowiedzi ustnej, wynikającej z pracy z tekstem potrafi oszacować ryzyko wystąpienia wybranych przewlekłych	SE

			chorób niezakaźnych w zależności od narażenia na czynniki środowiskowe oraz od stylu życia.
<p>** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning</p>			
<p>Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza (W): 5, Umiejętności (U): 4, Kompetencje społeczne: nie dotyczy</p>			
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):			
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)		Obciążenie studenta (h)	
1. Godziny kontaktowe:		10	
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):		3	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta		13	
Punkty ECTS za moduł/przedmiot		0,5	
Uwagi: Brak			
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładala się ona na zamierzone efekty kształcenia)			
Wykłady - nie dotyczy			
Seminaria			
1. Zaburzenia płodności, cukrzyca, choroby tarczycy jako skutek obecności chemikaliów w środowisku. (2h)			
2. Reakcje układu immunologicznego w obliczu narażenia na szkodliwe czynniki środowiskowe (uczulenia, astma, MCS). (1h)			
3. Znaczenie zanieczyszczeń środowiska i stylu życia w patogenezie chorób kości. (2h)			
4. Środowisko życia i pracy a rozwój chorób układu krążenia. (2h)			
5. Wpływ pollutantów oraz innych czynników środowiskowych na rozwój nowotworów. (3h)			
Ćwiczenia - nie dotyczy			
Inne - nie dotyczy			
Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)			
1. Siemiński M.: Środowiskowe zagrożenia zdrowia, PWN, Warszawa 2007			
2. Wybrane numery kwartalnika Medycyna Środowiskowa – Environmental Medicine			
3. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A.: Epidemiologia w zdrowiu publicznym, Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL 2010			
Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)			
1. Kędzierska I., Kędzierski W.: Ekologiczna profilaktyka chorób uwarunkowanych przez czynniki środowiskowe. MTP, Warszawa 1997			
2. Seńczuk W.: Toksykologia współczesna, PZWL 2012			
Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)			
Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny			
Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)			
Znajomość fizjologii człowieka			
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania, jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)			
Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.			
Obecność na wszystkich zajęciach lub odrobienie zaległych zajęć z wyrównaniem wiedzy spowodowanej absencją (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach, własne opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej.			
Ocena:	Kryteria oceny zaliczenia przedmiotu		
Bardzo dobra (5,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach, współpraca zespołowa, praca z tekstem prezentacja efektów pracy grupowej), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (bardzo dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, ciekawa, przejrzysta, estetyczna szata graficzna, zmieszczenie się z wystąpieniem w przysługującym czasie)		
Ponad dobra (4,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach, współpraca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (bardzo dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji,		

	przejrzysta szata graficzna, zamieszczenie się z wystąpieniem w przysługującym czasie)
Dobra (4,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach, współpraca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, zamieszczenie się z wystąpieniem w przysługującym czasie)
Dość dobra (3,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (praca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (dobre przygotowanie merytoryczne i sposób prezentacji, niewielkie przekroczenie czasu prezentacji)
Dostateczna (3,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 1 nieobecność), aktywność na zajęciach (praca zespołowa, praca z tekstem), opracowanie zagadnienia tematycznego i przedstawienie go w postaci prezentacji multimedialnej (przygotowanie merytoryczne w stopniu dostatecznym, zrozumiały sposób prezentacji, niewielkie przekroczenie/skrócenie czasu prezentacji)

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny
Adres jednostki	ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
Nr telefonu	71 784 1502
E-mail	wl-10@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Dr n. o zdr. Aleksandra Jaremków
Nr telefonu	71 784 15 07
E-mail	aleksandra.jaremkow@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia	stopień/tytuł naukowy lub zawodowy	dziedzina naukowa	wykonywany zawód	forma prowadzenia zajęć
Aleksandra Jaremków	dr n. o zdr.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki chemik	seminaria
Iwona Markiewicz-Górka	dr biologii med.	nauki biologiczne	nauczyciel akademicki biotechnolog	seminaria

Data opracowania sylabusu
25.06.2018 r.

Sylabus opracował(a)
Dr n. o zdr. Aleksandra Jaremków

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY
kierownik

prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Wydział Lekarski
Fakultet Lekarski
Dzielnica Północna